

29.05.2013

Kj/21

§ 224

Ryj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite vuosittaisista päästökiintiöistä

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite
- 2 Energiansäästöneuvottelukunnan lausunto 27.3.2013

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Leo Stranius ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki aloittaa vuosittaisten päästökiintiöiden valmistelun ja tuo sen valtuuston hyväksyttäväksi vuosittaisiin päästövähennyksiin sitoutumiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin kaupungin energiansäästöneuvottelukunta aloitti toimintansa vuonna 1974 ja käynnisti vuosittaisen kaupungin energiankäytön seurannan ja raportoinnin vuonna 1978. Energiantuotannon päästöjä on seurattu raportoinnin aloittamisesta asti, ja energiankäytöstä aiheutuvien päästöjen seuranta tuli osaksi raporttia vuonna 2006. Raportti on keskittynyt pääosin kaupungin oman toiminnan aiheuttaman energiankulutuksen ja siitä aiheutuvien päästöjen seurantaan, mutta siinä kerrotaan myös niistä kaupungin toimista, jotka vaikuttavat koko kaupunkialueen energiankäyttöön ja päästöihin. Koko kaupunkialueen energiankäyttöä ja kasvihuonekaasupäästöjä seurataan sekä ympäristökeskuksen ylläpitämässä ympäristötilastossa että Helsingin seudun ympäristöpalveluiden vuosittain kokoamassa Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian raportoinnissa.

Helsingin kaupunki liittyi ensimmäisenä Suomen kaupungeista kuntien ja kauppa- ja teollisuusministeriön (nyk. työ- ja elinkeinoministeriö) väliseen energia- ja ilmastosopimukseen vuonna 1993. Nykyinen energiatehokkuussopimus (KETS) on neljäs perättäinen sopimus, ja siinä kaupunki on sitoutunut kiinteään energiansäästötavoitteeseen, jonka toteutumisesta se raportoi vuosittain Motivalle. Raportissa on eritelty toteutetut toimenpiteet ja niiden päästövaikutukset. Kaupungin toimintaa koskevan yleissopimuksen lisäksi kaupungilla on erillinen energiatehokkuussopimus (VAETS) koskien vuokra-asuntoja. Helsingin Energialla on vastaavat sopimukset kolmella eri liiketoiminta-alueella. Kaupunki on myös sitoutunut vähentämään vuoteen 2020 mennessä koko kaupunkialueen päästöjä 20 % mm. energiapolitiikassaan ja osana Euroopan Unionin Covenant of Mayors -sopimusta. CoM-sitoumuksen toteutumisesta raportoidaan kahden vuoden välein. Kaupungin strategiaohjelmaehdotuksessa vuosille 2013-2016 on kaupungin kestävä toiminnan tavoitteena, että koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Tavoitteen toimenpiteenä Helsinki tekee vuoden 2013 loppuun mennessä selvityksen päästöjen vähentämisen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista kustannusarvioineen.

Kaupungissa kootaan vuosittain raportti kaupungin omista energiansäästötoimista ja uusiutuvan energian lisäämistä päästövaikutuslaskelmineen, raportoidaan nämä osana useita energiatehokkuussopimuksia Motivaan sekä kootaan ympäristöraportti ja ympäristötilastot. Hallintokunnat osallistuvat rakennusviraston ja ympäristökeskuksen koordinoimiin raportointeihin toimittamalla tietoja toiminnastaan ja kustannuksistaan. Vuositasolla tiedon keräämiseen ja raportointiin käytetty työpanos on siis merkittävä jo nyt.

Kaupungissa on laadittu viime vuosikymmenien aikana useita myös päästövähennyksiin liittyviä toimenpideohjelmia ja toimintasuunnitelmia, mm. Kestävä kehityksen ohjelma (2002), energiapoliittisia linjauksia (2008), ekologisen rakentamisen ohjelmat (2009 ja 2012), energia-tehokkuussopimuksen toimintasuunnitelma (2009), kestävä energiankäytön toimenpideohjelma (2010), jne. Ohjelmien toteutuksen vastuut on jaettu ja niiden toteutumista toimintakaudellaan on seurattu tai seurataan. Ilmastotavoitteiden toteutuminen ei ole siis vain ympäristöpolitiikan tai poliittisten julistusten varassa.

Osana kaupungin sitoumuksia vuonna 2010 alettiin valmistella hallintokuntakohtaisia sitovia energiansäästötavoitteita. Ne otettiin käyttöön vuonna 2011 ja niissä tähdätään vuosittain keskimäärin kahden prosentin uuteen energiansäästöön verrattuna vuoteen 2010. Saavuttaakseen asetetut energiansäästötavoitteet hallintokunnat ovat laatineet omat energiansäästösuunnitelmansa ja toteuttavat niitä

29.05.2013

Kj/21

aktiivisesti. Hallintokunta kohtaisen energiansäästön toteutumisen seurantaan vaikeuttavat mm. eri hallintokuntien yhteisessä käytössä olevat rakennukset, joissa eri toimijoiden käyttämää energiaa ei mitata erikseen sekä toteutuneen energiansäästön kohdentaminen eri toimijoille (esim. käyttäjän toimintatavat, ylläpidon ja huollon toimintatavat, omistajan investoinnit).

Kaupungin nykyisten energiansäästö- ja päästövähennystavoitteiden tiukentamista selvitetään parhaillaan sekä kuntien energiatehokkuussopimuksen uudistumisen että kaupungin oman päästötavoitteen uudistamisselvityksen yhteydessä. Vuosittaista energiankäyttöä, kasvihuonekaasupäästöjä ja toteutettujen toimenpiteiden seuranta ja raportointia on tehty jo pitkään.

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteessa esitetyt tavoitteet ovat oikean suuntaisia, mutta uuden seuranta- ja raportointimenettelyn luominen olemassa olevien menetelmien rinnalle ei ole tarkoituksenmukaista. Mikäli nykyiseen raportointiin kaivataan uudistumista, pitää nykyisiä raportointimenettelyjä joko muuttaa tai yhdistää.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että päästövähennystoimien toteutuminen ja vaikuttavuuden seuranta tulevat tarkasteltaviksi strategiaohjelman 2013-2016 mukaisesti vuonna 2013 tehtävän selvityksen yhteydessä. Toimenpiteet ja toteuttamistavat päästöjen vähentämiseksi tulevat valittaviksi selvityksen valmistuttua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite
- 2 Energiansäästöneuvottelukunnan lausunto 27.3.2013

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Hallintokeskus

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 15.05.2013 § 163

Pöydälle 15.05.2013

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.05.2013

Kj/21

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 29.04.2013 § 475

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 11.4.2013

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että vuodesta 2011 lähtien Energiansäästöneuvottelukunta on määritellyt hallintokunnille energiansäästötavoitteet. Energiansäästöllä edistetään kaupungin tavoitetta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

Strategiaohjelmaehdotuksen 2013 - 2016 mukaan koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta ja kaupunki tekee vuoden 2013 loppuun mennessä selvityksen päästöjen vähentämisen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista kustannusarvioineen. Selvityksessä arvioidaan mahdollisuudet tavoitteen saavuttamiseksi ja siihen vaadittavat kustannustehokkaimmat toimenpiteet, jolloin ne voidaan asettaa kustannusten ja hyötyjen perusteella tärkeysjärjestykseen.

Niin ikään strategiaohjelmaehdotuksen mukaan energiantuotannon päästöjä vähennetään 20 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että hallintokunta-kohtaisten päästötavoitteiden määrittely ei välttämättä johtaisi kokonaisuuden kannalta kustannustehokkaimpiin toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseksi ja lisäksi seuranta vaatisi huomattavaa työpanosta konsulttiselvityksineen. Talous- ja suunnittelukeskus pitää tarkoituksenmukaisena jatkossakin säilyttää erilliset tavoitteet energiansäästöille ja energiantuotannon päästöille.

Lisätiedot

Matti Malinen, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 26.03.2013 § 16

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Päätös

Helsingin Energia on aloitteen tekijöiden kanssa samaa mieltä ilmastonmuutoksen hillitsemisen tärkeydestä ja pyrkii omalta osaltaan siihen pitämällä energiatehokkuutta ja kehitysohjelman etenemistä ensisijaisina toiminnassaan. Paikalliseen päästökauppiin Helsingin Energia suhtautuu varauksellisesti. Päällekkäistä ja moninkertaista ohjausta pitää välttää.

Helsingin Energia korostaa ohjauskeinojen selkeyttä. Kaupunkitason ja hallintokunta-kohtaiset vuosittaiset päästökauppiin olisivat epätarkoituksenmukaisia. Sää ja lämmöntarve vaihtelevat pitemmissä jaksoissa. CO₂ – muunnoslaskelmat eivät ole yksiselitteisiä. Päästökauppiin ja ei-päästökauppiin on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset. Ilmastokysymyksen rinnalla on huolehdittava ilman laadusta. Paikallinen osittaisoptimointi voisi johtaa kokonaisenergiankulutuksen ja myös päästöjen kasvuun.

LISÄYS 10. kappaleen loppuun:

Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin päästään noudattamalla johdonmukaista suunnitelmaa.

Käsittely

26.03.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Pekka Manninen: LISÄYS 9. kappaleen loppuun: Helsingin päästötavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2020 mennessä tulee etsiä

29.05.2013

Kj/21

optimaaliset keinot päästökauppasektorilla ja ei-päästökauppasektorilla.

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (1. kappale): Paikalliseen päästökiintiöimiseen Helsingin Energia suhtautuu varauksellisesti. MUUTOS: Helsingin Energia pitää paikallista päästökiintiöimistä mahdollisena tapana varmistaa päästöjen säännöllinen väheneminen.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (2. kappale): Kaupunkitason ja hallintokuntaohjaukselliset vuosittaiset päästökiintiöt olisivat epätarkoituksenmukaisia. MUUTOS: Kaupunkitason ja hallintokuntaohjaukselliset valtuustokauden mittaiset päästökiintiöt voisivat auttaa toiminnallistamaan kehitysohjelman tavoitteet ja jalkauttamaan ne toimialoille.

Kannattajat: Jyrki Hartikainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (2. kappale): CO2 – muunnoslaskelmat eivät ole yksiselitteisiä. MUUTOS: Virke pois

Kannattajat: Piia Häkkinen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 2. kappaleen loppuun: Siksi Helsingin mahdollisissa vuosittaisissa päästökiintiöissä tulee ottaa huomioon vaikutukset kaupungin ulkopuolelle ja valita päästövähennyskeinoiksi sellaiset ohjaukset, jotka kannustavat päästövähennyksiin myös Helsingin ulkopuolella.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (2. kappale): Päästökauppasektorille ja ei-päästökauppasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset. MUUTOS: Päästökauppasektorille ja ei-päästökauppasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset, joiden tavoitteisiin paikalliset päästökiintiöt auttaisivat pääsemään mahdollisimman johdonmukaisesti.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 8. kappaleen loppuun: Näitä tavoitteita olisi tarkoituksenmukaista päivittää korkeamman päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi, sillä energiatehokkuustoimet ovat kustannustehokkain tapa vähentää päästöjä.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 10. kappaleen loppuun: Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin pääsemiseksi tulee siksi muodostaa johdonmukainen polku.

Kannattajat: Piia Häkkinen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 10. kappaleen loppuun: Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin päästään noudattamalla johdonmukaista suunnitelmaa.

Kannattajat: Piia Häkkinen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan lause (1. kappale): Paikalliseen päästökiintiöimiseen Helsingin Energia suhtautuu varauksellisesti.

MUUTOS: Helsingin Energia pitää paikallista päästökiintiöimistä mahdollisena tapana varmistaa päästöjen säännöllinen väheneminen.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallisolahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan lause (2. kappale): Kaupunkitason ja hallintokuntaakohtaiset vuosittaiset päästökiintiöt olisivat epätarkoituksenmukaisia.

MUUTOS: Kaupunkitason ja hallintokuntaakohtaiset valtuustokauden

29.05.2013

Kj/21

mittaiset päästökiintiöt voisivat auttaa toiminnallistamaan kehitysohjelman tavoitteet ja jalkauttamaan ne toimialoille.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Muutetaan lause (2. kappale): CO2 – muunnoslaskelmat eivät ole yksiselitteisiä.

MUUTOS: Virke pois

Jaa-äännet: 5

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Mikko Koikkalainen, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 3

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: LISÄYS 2. kappaleen loppuun:

Siksi Helsingin mahdollisissa vuosittaisissa päästökiintiöissä tulee ottaa huomioon vaikutukset kaupungin ulkopuolelle ja valita päästövähennyskeinoiksi sellaiset ohjauskeinot, jotka kannustavat päästövähennyksiin myös Helsingin ulkopuolella.

Jaa-äännet: 5

Jyrki Hartikainen, Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 3

Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

29.05.2013

Kj/21

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Ville Kopra

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan lause (2. kappale): Päästökauppasektorille ja ei-päästökauppasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset.

MUUTOS: Päästökauppasektorille ja ei-päästökauppasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset, joiden tavoitteisiin paikalliset päästökiintiöt auttaisivat pääsemään mahdollisimman johdonmukaisesti.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Ville Kopra

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: LISÄYS 8. kappaleen loppuun: Näitä tavoitteita olisi tarkoituksenmukaista päivittää korkeamman päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi, sillä energiatehokkuustoimet ovat kustannustehokkain tapa vähentää päästöjä.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Ville Kopra

29.05.2013

Kj/21

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: LISÄYS 10. kappaleen loppuun:
Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin päästään noudattamalla
johdonmukaista suunnitelmaa.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 8

Jyrki Hartikainen, Arto Helenius, Piia Häkkinen, Veli-Matti Kallistahti,
Mikko Koikkalainen, Pekka Majuri, Lea Saukkonen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

Esittelijä

Toimitusjohtaja
Pekka Manninen

Lisätiedot

Martti Hyvönen, Ympäristöjohtaja, puhelin: +358 9 617 2075
martti.hyvonen(a)helen.fi

Ympäristölautakunta 19.03.2013 § 98

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Aloitteessa ehdotetaan kullekin toimialalle sekä kaupungin hallintokunnille päästökauppoja 1-4 vuoden jaksolle, joita seurattaisi vuosittain. Aloite on osin oikean suuntainen, mutta todennäköisesti sellaisenaan vaikea ja kallis toteuttaa. Nykyisellään, kun seurantajärjestelmät ovat puutteellisia, hiilibudjetin laskenta ja määrittely kullekin hallintokunnalle vaatisi huomattavaa erillistä työpanosta ja selvitys- ja konsulttityötä. Pelkkä päästöjen budjetointi ja vuosittainen seuranta eivät johda myöskään välttämättä konkreettisiin toimiin.

Tiekartta päästöjen vähentämiseksi

Kaupunki tarvitsisi selkeän, vastuutetun ja resursoidun ilmastonuojelun toimintasuunnitelman tai tiekartan. Nykyisin

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

päätavoitteet on selkeästi tuotu esille kaupunginvaltuuston hyväksymässä ympäristöpolitiikassa. Ympäristöpolitiikan mukaisesti käynnistyy tänä vuonna selvitys, jossa arvioidaan mahdollisuutta ja tarvittavia toimenpiteitä kaupungin vuoden 2020 kasvihuonekaasupäästövähennystavoitteen nostamiseksi 30 %:iin. Toimenpiteet, joita on kirjattuna useita satoja, hukkuvat nykyisin lukuisiin eri ohjelmiin (Kehitysohjelma, EPOS, SEAP, KETS, VAETS, PEK, Ekorak A ja B jne.). Muun muassa näistä ohjelmista tulisi selkeästi nostaa esille keskeisimmät toimet toimialoittain ja niiden toteutusaikataulu esimerkiksi valtuustokausittain. Tämä sitouttaisi virastot, päätöksentekijät ja muut toimijat entistä paremmin kaupungin ilmastotavoitteiden toteuttamiseen. Seuranta tehtäisiin vuosittain kaupungin ympäristöraportin yhteydessä. 30 %:n päästövähennysselvityksen tuloksia voidaan hyödyntää tiekartan tekemisessä.

Hallintokuntaakohtainen hiilineutraaliustavoite

Hallintokuntaakohtainen hiilineutraaliustavoite olisi kustannustehokas lisä systemaattiseen energiatehokkuus- ja ilmastotyöhön. Kun tarkastellaan pelkästään hallintokunnan välittömiä päästöjä, voidaan kohtuullisen helposti laskea hiilijalanjälki suhteessa työntekijämäärään. Ympäristökeskuksessa ja rakennusvirastossa tehtiin laskenta vuonna 2009, joka sisälsi myös suurimpien hankintojen hiilijalanjäljen. Ympäristökeskus teki laskennan perusteella itselleen ohjelman, jonka mukaan se on hiilineutraali vuonna 2015. Viime vuonna ympäristökeskus sisällytti hiilineutraalisuusohjelman osaksi Ekokompassi-ympäristöjärjestelmään. Kaupungin tulisi toimia hyvänä esimerkkinä ja siten tavoitella oman toiminnan hiilineutraalisuutta paljon aikaisemmin kuin 2050 kuten hiilineutraali ympäristökeskus 2015 toiminnallaan osoittaa.

Hallintokuntaakohtainen vuosittainen energiansäästötavoite

Vuodesta 2011 lähtien on Energiansäästöneuvottelukunta määritellyt hallintokunnille sitovat energiansäästötavoitteet siten, että päätavoitteena on Kuntien energiatehokkuussopimuksen mukainen 9 %:n kiinteä energiansäästö vuoden 2016 loppuun verrattuna vuoden 2005 energiankulutuksesta. Vuoden 2014 osalle tavoitteeksi on asetettu 6 % verrattuna vuoden 2010 energiankulutuksesta. Hallintokuntien tulisi seurata kokonaisenergiankulutusta sähkön ja lämmön osalta päämittareiltaan. Mikäli hallintokunnat käyttävät merkittäviä määriä muita polttoaineita, niin niiden tulee määritellä niiden osalta itse kriteerit, jotka vastaavat asetettua energiansäästötavoitetta.

Hallintokuntien energianseurantatyö on osoittautunut hyvin haasteelliseksi jo pelkästään kulutustietojen saamisen kannalta.

Esimerkiksi monien hallintokuntien osat toimivat kiinteistöissä, joissa on useita hallintokuntia sekä lisäksi mahdollisesti yrityksiä ja yhteisöjä, joilla on yhteinen mittarointi. Sama ongelma koskee jätehuoltoa ja veden kulutusta. Energiankulutustiedon saamista on helpotettu ja koulutusta järjestetty ekotukihenkilöille. Kulutustieto on avattu kaikkien kaupungin työntekijöiden käyttöön kaupungin intraan Ekotuki-sivustolle.

Hallintokuntien tuli myös laatia ensimmäiset hallintokuntakohtaiset energiansäästösuunnitelmat vuoden 2010 loppuun mennessä. Vuoden 2012 loppuun mennessä 17 hallintokuntaa oli toimittanut sen Energiansäästöneuvottelukunnalle. Arviolta vain noin 10 niistä on ajan tasalla. Syinä suunnitelmien puuttumiseen ja puutteellisuuteen ovat seurantatiedon hankala saatavuus ja osaamispuutteet energia-asioissa.

Tarvitaan uusia seuranta- ja arviointityökaluja

Tavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista ja nopeaa. Nykyisin käytetään eri raporttien tietojen keräämiseen paljon aikaa ja silti ei saada kaikkea tarvittavaa tietoa kokoon. Raportit tulevat jopa vuoden myöhässä raportointijakson päättymisestä. Lisäksi on vaarana, että eri virastot kehittävät erillisiä järjestelmiä. Virastojen yhteinen sähköinen ympäristö- ja ilmastojärjestelmän seurantatyökalun kehittämistyö tulisi aloittaa mahdollisimman pian. Uuden järjestelmän myötä voitaisiin myös asettaa sekä kiinteistökohtaisia, yksikkökohtaisia että virastokohtaisia ympäristövaikutustavoitteita. Seurannassa olisi ainakin energia, jäte, liikenne, vesi, hankinnat sekä ympäristötilinpito. Järjestelmä voitaisiin kehittää joko kerralla koko kaupunkiorganisaatiolle tai sitten virasto kerrallaan. Samaan järjestelmään olisi hyvä sisällyttää ympäristövaikutusten taloudellinen arviointi. Stara ottaa käyttöön jo tänä vuonna oman ympäristöraportoinnin ja sen seurannanjärjestelmän, josta muut hallintokunnat voivat ottaa oppia.

Kaupungissa tehtävien investointien ilmastovaikutuksia ei arvioida nykyisin riittävästi. Investoinnissa tulisi tarkastella tuotteen koko elinkaarta, jolloin voidaan määrittää esimerkiksi sen vaikutukset energiankulutukseen loppuelinkaarensa aikana. Arvioinnilla voidaan välttää tilanne, jossa haitalliset ilmastovaikutukset tai materiaalien ja energian kulutus lisääntyisivät toisaalla tuoteketjussa samalla kuin niitä vähennetään yhtäällä. Kuuden Suomen suurimman kaupungin yhteistyönä on kehitetty investointien ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointi –mallia, jota suunnitellaan pilotoitavaksi virastoissa vuosina 2013-2014.

Yhteenveto

Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali viimeistään vuonna 2050 valtuuston hyväksymän ympäristöpolitiikan mukaisesti. Tämän lisäksi kaupungilla on energiatehokkuustavoitteita. Tavoitteiden saavuttamiseksi kaupungin tulisi laatia kokonaisvaltainen ilmastonsuojelun tiekartta, joka sisältäisi priorisoidut toimenpiteet keskeisimmille toimialoille. Lisäksi kaupunkiorganisaation tulisi aloittaa mahdollisimman pian kehitystyö sähköisen ympäristö- ja ilmastoasioiden seurantajärjestelmän kehittämiseksi. Järjestelmän avulla voitaisiin kustannustehokkaasti asettaa kiinteistökohtaisia, yksikkökohtaisia sekä virastokohtaisia tavoitteita sekä seurata toimenpiteiden vaikuttavuutta. Ilmasto- ja ympäristöasiat tulisi ottaa huomioon jo investointivaiheessa, mitä varten tulisi ottaa käyttöön arviointityökalu.

Ympäristölautakunnan mielestä nykyinen vuosittainen energiansäästötavoite on hyvä alku hallintokuntakohtaiselle ilmastotoiminnalle, mutta ei riittävä. Hallintokuntakohtaista toimintaa tulisi edelleen kehittää ja tukea hallintokuntia energiankulutuksen ja muiden ympäristötekijöiden seurannassa ja suunnitelmien laadinnassa. Hallintokuntakohtaiset energiansäästösuunnitelmat tulisi arvioida ja niistä tulisi antaa palautetta hallintokunnille.

Ympäristölautakunta myös esittää, että hallintokunnat seuraisivat ympäristökeskuksen esimerkkiä ja laatisivat itselleen ympäristöohjelman, johon on sisällytetty hiilineutraalisuustavoitteet sekä toimenpiteet aikatauluineen sekä vastuutahoineen niiden saavuttamiseksi. Hallintokuntien päästövähennystyökaluina voidaan käyttää muun muassa energiansäästösuunnitelmaa, hiililaskureja, ympäristöjärjestelmiä (Ekokompassi ja muut järjestelmät) ja Ekotukitoimintaa.

Käsittely

19.03.2013 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijä päätti muuttaa esitystään:

Päivi Kippo-Edlund: Poistetaan kappaleen 2 toisesta virkkeestä sana 'liian' niin että se tulisi muotoon

"Aloite on osin oikean suuntainen, mutta todennäköisesti sellaisenaan vaikea ja kallis toteuttaa."

Vastaehdotus:

Tuula Palaste-Eerola: Lisätään 2 kappaleen loppuun virke:

"Helsingin kaupungin päätöksenteko- ja hallintokoneisto sinänsä kykenisi suunnilleen nykyisen kokoisin resurssein kuvatun seurannan ja suunnittelun toteuttamaan, mikäli sen toimintoja hallintokuntien välillä päätettäisiin priorisoida uudelleen. Todennäköisimmin Helsingin yksin

29.05.2013

Kj/21

toteuttama seuranta jonkin verran nostaisi hallinnon yhteisiä kustannuksia, mutta ei liene taloudellisista syistä saavuttamattomissa."

Kannattajat: Leo Stranius

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään 2 kappaleen loppuun virke:

"Helsingin kaupungin päätöksenteko- ja hallintokoneisto sinänsä kykenisi suunnilleen nykyisen kokoisin resurssein kuvatun seurannan ja suunnittelun toteuttamaan, mikäli sen toimintoja hallintokuntien välillä päätettäisiin priorisoida uudelleen. Todennäköisimmin Helsingin yksin toteuttama seuranta jonkin verran nostaisi hallinnon yhteisiä kustannuksia, mutta ei liene taloudellisista syistä saavuttamattomissa."

Jaa-äännet: 6

Joonas Haavisto, Joonas Iso-Lotila, Timo Korpela, Timo Latikka, Matti Niemi, Sirpa Norvio

Ei-äännet: 3

Ernesto Hartikainen, Tuula Palaste-Eerola, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Todettiin, että JAA-ehdotus voitti äänin 6-3, joten esittelijän esitys jäi voimaan.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi